

JONGE JURY | DE WEDDENSCHAP | ER WAS EENS | READ2ME! | STAP OP DE RODE LOPER!
POËZIEPROJECTEN | LEZENINHETVMBO.NL | NATIONALE MEDIATHEEK TROFEE | DE INKTAAP
LITLAB | BOEKENWEEK LIVE! | SCHRIJVERSCENTRALE | BOEKENWEEK VOOR JONGEREN | WEBSITES

Lezen in de klas

LEESBEVORDERING VAN VMBO TOT GYMNASIUM 2019-2020

COLOFON

Deze brochure is een uitgave van
Stichting Lezen
Nieuwe Prinsengracht 89
1018 VR Amsterdam

REDACTIE

Annemarie Terhell

VORMGEVING

Ramona Dales, Lijn 1, Haarlem

FOTOGRAFIE

Afriek, Pam van den Broek, Tim Buiting, Corien den Enting,
Klaas Hendrik Slump, Boyd Smith Photo, Marco De Swart,
Annemarie Terhell, Kern Thompson, William van der Voort

DRUK

Zalsman Zwolle

© mei 2019 Stichting Lezen

‘Polen straks ingehuurd om Nederlands te geven,’ kopte *NRC* in februari 2019. Aan het woord was Hans Bennis, secretaris van de Taalunie die aandacht vroeg voor de snel afnemende populariteit van de studie Nederlands, althans in Nederland. Wereldwijd wordt aan 150 universiteiten Nederlands gegeven door zeshonderd docenten, zo meldde hij.

Binnen de landsgrenzen slinkt het aantal studenten Nederlands rap, en ook het schoolvak Nederlands is niet erg populair onder leerlingen. Als schuldige wordt vaak naar het ‘lege’ eindexamen gewezen, waarin alleen zakelijk tekstbegrip wordt getoetst.

Deze brochure laat zien hoe mooi het vak Nederlands kan zijn. Hij staat opnieuw boordevol inspiratie voor betekenisvolle vakinhoud op elk niveau. Wij wensen u veel leesplezier!

Daan Beeke

Projectleider voortgezet onderwijs

De brochure *Lezen in de klas* is ook digitaal beschikbaar op lezen.nl

4	De Jonge Jury
6	De Weddenschap
8	Er was eens
9	Read2Me!
10	Stap op de Rode Loper!
11	Lezen in het vmbo
12	Poëzieprojecten
13	Schrijfwedstrijden
14	Vlogboek
15	Nationale Mediatheek Trofee
16	De Inktaap
17	LitLab PlusNederlands
18	De Schrijverscentrale
19	Boekenweek Live!
20	Boekenweek voor Jongeren
22	Studiedagen
23	Websites

4 De Jonge Jury

MEER INFORMATIE

Passionate Bulkboek

Postbus 25264

3001 HG Rotterdam

Telefoon 010 276 26 26

Contactpersoon:

Yasmina Werlich

jongejury.nl

Stichting Lezen

Nieuwe Prinsengracht 89

1018 VR Amsterdam

Telefoon 020 623 05 66

Contactpersonen:

Desirée van der Zander

Peter van Duijvenboden

In het leesbevorderingsprogramma de Jonge Jury draait het om lezen, stemmen en vieren. Met een multimediale website, interactieve social media en een livestream van de uitreiking is het stemmen voor de publieksprijs voor het beste jeugdboek voor twaalf- tot zestienjarigen een bijzondere ervaring.

Bij de Jonge Jury gaan leerlingen met elkaar in discussie over gelezen jeugdboeken en brengen zij hun stem uit om te bepalen welk boek de Prijs van de Jonge Jury verdient. Op de Jonge Jury-website zijn vanaf december 2019 de elf Leestips te vinden, die centraal staan tijdens de stemcampagne.

De titels worden gekozen door de tien leden van het Jonge Jury Boekgenootschap en de elfde Leestip komt voort uit de Wildcard Wedstrijd. Leerlingen krijgen bij deze wedstrijd de mogelijkheid om hun eigen Leestip aan te dragen op een creatieve manier. Elke week wordt op de website de Tip van de Week gepubliceerd, om leerlingen te informeren over het jeugdboekenaanbod naast de Leestips. De Jonge

Jury sluit nauw aan bij een belangrijk doel van het onderwijs in de onderbouw: het stimuleren van leesplezier.

FESTIVAL

Het lezen voor de Jonge Jury start in september en vanaf januari tot 6 mei stemmen de jongeren op hun favoriete oorspronkelijk Nederlandstalige jeugdboeken uit 2019. Begin mei wordt bekendgemaakt welke drie boeken de meeste stemmen hebben gekregen. De uitreiking van de Prijs van de Jonge Jury vindt plaats tijdens de Dag van de Jonge Jury, begin juni 2020. De Dag van de Jonge Jury is een eendaags festival, waar leerlingen onder meer hun favoriete schrijvers ontmoeten, genieten van optredens, hun boeken laten signeren en een bezoek brengen aan de literaire kermis. Deze dag staat volledig in het teken van jeugdliteratuur, leesplezier en leesbeleving.

LESMATERIAAL

Iedereen kan meedoen en stemmen voor de Jonge Jury. Het gratis lesmateriaal sluit aan op de lesmethoden Nederlands.

Daarnaast is er promotiemateriaal beschikbaar dat aansluit op de belevingswereld van de jongeren. Zo gaat de Jonge Jury in het klaslokaal, op school en in de bibliotheek nog meer onder de leerlingen leven. Toegangskarten voor de Dag van de Jonge Jury zijn verkrijgbaar via de website. Als een bezoek vanwege lesuitval of afstand lastig is, kan het evenement in de klas worden gevolgd via een livestream. Dit kan worden uitgebreid tot de Dag van de Jonge Jury Lokaal met een auteursbezoek op school én een lesbrieft met een verwerkingsopdracht voor in het fictiedossier. ●

DE JONGE JURY

DOEL stimuleren van leesplezier

ACTIVITEIT lezen en stemmen

WANNEER

september 2019 t/m juni 2020

PRIJSUITREIKING juni 2020

DOELGROEP onderbouw vmbo, havo en vwo

LES- EN PROMOTIEMATERIAAL gratis

6 De Weddenschap

MEER INFORMATIE

MediaMucho

Telefoon 06 24792175

mediamucho.nl

Contactpersoon:

Janneke van Wijk

deweddenschap.nl

Stichting Lezen

Nieuwe Prinsengracht 89

1018 VR Amsterdam

Telefoon 020 623 05 66

Contactpersoon:

Desirée van der Zander

Gerson Main

Het enthousiasmeren van leerlingen voor lezen en boeken, daar gaat het om in De Weddenschap. Met de formule van lezen in wedstrijdverband is De Weddenschap uitgegroeid tot een succesvolle campagne voor pro, vmbo en mbo. Deelname aan De Weddenschap is gratis.

Loiza Lamers

Sarah-Jane

FOTO KERN THOMPSON

Wedden dat je het kunt?

In De Weddenschap staan drie bekende Nederlanders model in de campagne als leescoach en dagen zij leerlingen uit om te gaan lezen. De leescoaches kiezen drie boeken en delen hun keuze in een campagnefilmje. Hun videoboodschap motiveert leerlingen om mee te doen. Elke weddenschap is persoonlijk: een leerling die de uitdaging aangaat, kiest zelf drie passende boeken uit om binnen zes maanden te lezen. Op de website van De Weddenschap staan boekentips en een toolkit met onder meer posters en lesmaterialen. Aan het eind krijgt elke leerling een certificaat met daarop de gelezen boeken en een handtekening en foto van de gekozen leescoach. De Weddenschap stimuleert samenwerking met de lokale bibliotheek.

DE LEESCOACHES

Loiza Lamers doet graag mee als leescoach. Loiza is een Nederlands model en won als eerste transgender wereldwijd het televisie-

programma Holland's Next Top Model. Op tienjarige leeftijd werd haar transitie van jongen naar meisje gevolgd in een documentaire. Loiza is daarnaast bekend van televisieprogramma's zoals Expeditie Robinson en De Gevaarlijkste Wegen van de Wereld.

De tweede leescoach die De Weddenschap aangaat is Gerson Main. Gerson stond in de finale van De beste singer-songwriter en werkte samen met onder anderen Dio, Akwasi en Typhoon. Zijn debuutalbum was getiteld *De Slechtste Singer-Songwriter van Nederland*. De Nederlandse taal is belangrijk voor hem in zijn werk als liedjesschrijver, dichter en muziektheatermaker.

Sarah-Jane is de derde uitdager. Deze topzangeres met soulvolle stem en opvallende persoonlijkheid heeft naast veel ervaring als achtergrondzangeres van onder anderen Ronnie Flex een mooie solocarrière. Ze speelde twee keer op het North Sea

Jazz Festival, deed mee aan The Voice of Holland en verzorgde het voorprogramma tijdens de tour van Billy Ocean.

PRIJZEN

De Weddenschap gaat van start op 28 oktober 2019 en wordt afgesloten op 30 april 2020. Scholieren die zich – met de drie boeken van hun keuze – aanmelden via de website maken kans op een prijs. Docenten die meedoen met hun klas aan De Weddenschap maken kans op de trofee en een meet & greet met een auteur naar keuze in de klas. ●

DE WEDDENSCHAP

DOEL stimuleren van leesplezier
ACTIVITEIT kiezen en lezen
WANNEER

28 oktober 2019 - 30 april 2020
PRIJSUITREIKING juni 2020
DOELGROEP pro, vmbo 1-4, mbo

8 Er Was Eens

MEER INFORMATIE

Passionate Bulkboek

Postbus 25264

3001 HG Rotterdam

Telefoon 010 276 26 26

Contactpersoon:

Yvonne van Valen

erwaseens.nl

FOTO'S MARCO DE SWART

Met verhalenwedstrijd Er Was Eens komen vmbo-leerlingen op een uitdagende manier met creatief schrijven in aanraking. Het afgelopen schooljaar deden ruim 3.200 deelnemers mee.

Door aan de wedstrijd mee te doen, werken vmbo-leerlingen op een plezierige manier aan geletterdheid, empathisch vermogen, taalontwikkeling en – het allerbelangrijkste – aan leesplezier en leesbeleving. Aan het begin van het project lezen alle deelnemers een boek als inspiratie voor het eigen verhaal, dat aansluit op hun niveau en belevingswereld. Het project bestaat uit zeven lessen, waarin les voor les een groepsverhaal ontstaat. Een van deze lessen is een gastles van een bekende schrijver, die de leerlingen verder op weg helpt met hun

verhaal. Bovendien is er speciaal ontwikkeld lesmateriaal dat tijdens de lessen ingezet kan worden op het smartboard.

WEDSTRIJD

Als alle klassen hun verhalen hebben ingezonden, beoordeelt een professionele jury de inzendingen. Drie genomineerde klassen krijgen bezoek van een filmploeg om een pitch te filmen. De winnende groep wint een feest op school, waarvoor ook familieleden en vrienden worden uitgenodigd. Daarnaast ontvangt elke leerling uit de winnende klas een boekenkast met boeken voor thuis. Van alle ingezonden verhalen wordt een bundel samengesteld, die aan alle deelnemers wordt uitgereikt. Het project draait landelijk ook succesvol op het mbo en de pabo, waarbij de studenten individueel een verhaal schrijven.●

ER WAS EENS

DOEL spreken, schrijven, overleggen, presenteren en reflecteren

ACTIVITEIT verhalen schrijven in groepsverband

WANNEER

december 2019 - juni 2020

DOELGROEP vmbo basis/kader/theorie, lwoo, isk, mbo, pabo

KOSTEN € 17,50 per leerling, inclusief gastles auteur en leesboek voor elke leerling

MEER INFORMATIE

Cubiss

Postbus 90114

5000 LA Tilburg

Telefoon 013 465 61 19

Contactpersoon:

Ingrid de Jong

read2mevoorleeswedstrijd.nl

Read2Me! is uitgegroeid tot een succesvolle formule. Het afgelopen jaar namen 1351 klassen, 201 scholen en 66 bibliotheken deel aan de voorleeswedstrijd voor eerste-klassers.

Na de basisschool wordt voorlezen vaak een minder vanzelfsprekende bezigheid. Om leerlingen te enthousiasmeren om te blijven lezen, is er de voorleeswedstrijd Read2Me!. Het voorlezen in wedstrijdverband is een extra stimulans voor leerlingen om de bibliotheek in te duiken, een goed boek uit te kiezen en te oefenen op hun voordracht. Sommige scholen organiseren rond de schoolfinale een speciale avond met muziek of theater als pauzeacts, die ook toegankelijk is voor ouders. Ook de provinciale en landelijke finales hebben een feestelijk karakter.

Kandidaten nemen hun klasgenoten en familieleden vaak mee naar de wedstrijd en worden aangemoedigd met applaus en spandoeken. De voorrondes van Read2Me! vinden jaarlijks plaats in het eerste kwartaal van het nieuwe jaar.

De eerste ronde wordt gevormd door de schoolkampioenschappen, waarin de beste voorlezers uit verschillende eerste klassen de strijd met elkaar aangaan. Aansluitend volgen de bibliothekrondes. De winnaars van deze wedstrijden mogen door naar de provinciale finales. In mei 2020 vindt de landelijke finale plaats in Utrecht, waar de provinciale kampioenen elkaar ontmoeten en waar door een professionele jury de Read2Me! Voorleeskampioen wordt gekozen. Leerlingen van alle schoolniveaus uit het voortgezet onderwijs kunnen meedoen.●

READ2ME!

DOEL stimuleren van leesplezier

ACTIVITEIT voorlezen aan leeftijdgenoten

WANNEER januari - mei 2020

FINALE mei 2020

DOELGROEP vmbo-havo-vwo 1

10 Stap op de Rode Loper!

MEER INFORMATIE

Stichting Samenleving & Kunst
De Lairessestraat 50
1071 PC Amsterdam
Contactpersoon:
Peggy Alderse Baas
Telefoon 020 670 8001
stapopderodeloper.nl

FOTO'S CORIEN DEN ENTING

Stap op de Rode Loper! is een evenement voor vmbo-leerlingen, georganiseerd op uitdagende locaties. De ontmoetingen met bekende schrijvers, acteurs en theatermakers maken leerlingen enthousiast voor lezen en boeken.

Tijdens Stap op de Rode Loper! ontvangen schrijvers, dichters, acteurs en theatermakers leerlingen uit het vmbo en vertellen zij over hun werk. Dat leverde verrassende en inspirerende momenten op. Leerlingen kunnen meedoen aan workshops striptekenen, rap en poëzie. Er zijn optredens van spannende ver-

halenvertellers en er zijn programma's rond boekverfilmingen.

Het komende schooljaar vindt Stap op de Rode Loper! plaats in Amsterdam, Eindhoven, Groningen en Leeuwarden. Deelnemende schrijvers zijn onder anderen Margje Woodrow, Cis Meijer, Gideon Samson, Buddy Tegenbosch, Ernest van der Kwast, Maren Stoffels en Natasza Tardio. Deelnemers kunnen vooraf Het Boek van de Schrijvers en Het Boek van de Docenten downloaden; twee digitale boeken vol informatie over de deelnemende schrijvers en lesideeën voor in de klas. ●

STAP OP DE RODE LOPER!

DOEL stimuleren van leesplezier

ACTIVITEIT workshops en optredens

WANNEER Eindhoven 18 november

2019; Groningen 13 januari 2020;

Amsterdam 10 februari 2020;

Leeuwarden 20 april 2020

het lezen in het vmbo

De belangrijkste informatie over leescompetentie en leesmotivatie op het vmbo is sinds kort te vinden op één overzichtelijke website: Lezeninhetvmbo.nl

Leerlingen die plezier beleven aan lezen, hebben de mogelijkheid om uit te groeien tot competente lezers. Voor veel vmbo-leerlingen is dat echter geen vanzelfsprekendheid, terwijl het belang van goed lezen in onze geletterde samenleving evident is. Om alle kennis over lezen in het vmbo toegankelijk te maken, hebben Stichting Lezen en slo –het nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling– de handen ineengeslagen.

Op Lezeninhetvmbo.nl wordt praktische aan-de-slag-informatie aangeboden en gekoppeld

aan recent lees- en taalonderzoek gericht op het vmbo. Zo worden negen succesfactoren voor goed taal- en leesonderwijs op het vmbo onderscheiden en toegelicht. Met de ‘Quick-scan Lezen in het vmbo’ kunnen docententeams de stand van zaken op school in kaart brengen. Met de uitkomsten is het mogelijk om een verbeterplan op te stellen. De meer op de praktijkgerichte pagina’s van de website bieden lessenseries aan. Daarnaast worden *good practices* uitgelicht en is er informatie te vinden over leescampagnes, zoals de Jonge Jury en De Weddenschap.●

12 Poëzieprojecten

MEER INFORMATIE

School der Poëzie
Postbus 11755
1001 GT Amsterdam
Telefoon 020 330 78 17
Contactpersoon: Daniël Bulthuis
schoolderpoezie.nl

Nederlands Letterenfonds
Nieuwe Prinsengracht 89
1018 VR Amsterdam
Telefoon 020 520 73 00
Contactpersoon:
Maaïke Pereboom
letterenfonds.nl/nl/boek-een-
dichter

FOTO HET POËZIEPALEIS

Voor jongeren betekent poëzie niet alleen het genieten en ervaren van taal, maar ook het ontwikkelen van taalrijkdom en zelfvertrouwen. Verschillende organisaties brengen inspirerende poëzieprojecten in het klaslokaal of in het theater, soms met programma's op maat.

POËZIEWEEK

DE POËZIEWEEK

De Poëzieweek gaat van start op Gedichten-
dag op donderdag 30 januari 2020. Om in de
klas aandacht te besteden aan gedichten, zijn
gratis poëzielessen van Stichting Lezen en Ieder-
een Leest beschikbaar. Bovendien bestaat de
mogelijkheid om gebruik te maken van de actie
Boek een dichter. Zowel scholen als bibliotheken
en boekhandels kunnen tegen een gereduceerd
tarief een of meer dichters programmeren in
de aanloop naar de Poëzieweek. Voor meer
informatie over Boek een dichter kunt u contact
opnemen met het Nederlands Letterenfonds.

DE GROTE POËZIEPRIJSREVUE EN SCHOOL DER POËZIE

De Grote Poëzieprijs is de opvol-
ger van de VSB Poëzieprijs en
dé prijs voor Nederlandstalige
poëzie. School der Poëzie orga-

niseert workshops rondom deze prijs, waarin
jongeren onder leiding van een vakdocent zelf
aan de slag gaan met gedichten. De inspiratie-
bron is het werk van de genomineerde dichters
voor De Grote Poëzieprijs. Na lezen, lessen en
schrijven worden er Grote Poëzieprijsrevues
georganiseerd in diverse steden in Nederland
en Vlaanderen. ●

Schrijfwedstrijden

MEER INFORMATIE
Stichting Poëziepaleis
Postbus 41015
9701 CA Groningen
Telefoon 050 313 84 33
poeziepaleis.nl

FOTO PAM VAN DEN BROEK

MEER INFORMATIE
Passionate Bulkboek
Postbus 25264
3001 HG Rotterdam
Telefoon 010 276 26 26
Contactpersoon: Karima Marwan
writenow.nu

FOTO WILLIAM VAN DER VOORT

DOE MAAR DICHT MAAR

Zelf gedichten schrijven? Dat kan bij Doe Maar Dicht Maar, de jaarlijks terugkerende dichtwedstrijd van het Poëziepaleis. Alle middelbare scholieren uit Nederland en België kunnen meedoen door maximaal drie gedichten in te sturen via de website poeziepaleis.nl. De deadline voor de editie van het komend schooljaar is 10 februari 2020. Een vakjury en een jongerenjury beoordelen de inzendingen en kiezen tien finalisten. De beste honderd gedichten worden gepubliceerd in de dichtbundel die wordt gepresenteerd in juni 2020 tijdens het Kunstbende Young Creators Festival in Amsterdam.

WRITE NOW!

Write Now! is de grootste schrijfwedstrijd voor jongeren van 15 tot en met 24 jaar in Nederland en Vlaanderen, waarvoor alle tekstsoorten mogen worden ingestuurd. De deadline ligt op woensdag 1 april 2020, waarna alle deelnemers verdeeld worden over tien regionale voorronden. Uiteindelijk strijden vijftien finalisten tegen elkaar in de grote finale in juni, die plaatsvindt in Rotterdam. Om Write Now! in het onderwijs te implementeren, is er vanaf januari 2020 een lessuggestie beschikbaar, die gratis is te bestellen via writenow.nu. Voor onder anderen Lize Spit, Niña Weijers en Maartje Wortel betekende Write Now! de start van hun schrijverscarrière.●

INTERVIEW – Als er één beproefde methode is waarmee je leerlingen aan het lezen krijgt, dan is het een bevlogen docent die over literatuur vertelt. Jörgen Apperloo, docent Nederlands op het Fioretti College in Lisse, maakt voor zijn kanaal Vlogboek filmpjes waarin hij met veel enthousiasme romans en literatuurgeschiedenis bespreekt.

Hoe is Vlogboek ontstaan?

'Ik kwam op het idee van het opnemen van video's als een manier om als docent iets extra's te kunnen bieden. Een plek van inspiratie met een uitgebreid aanbod, waardoor leerlingen zelf beter in staat zijn om een keuze kunnen te maken voor hun leeslijst en ook direct wat opsteken qua literaire begrippen. Filmpjes over boeken waren er nagenoeg nog niet en de vorm van een vlog – snel en met humor – leek mij een aansprekende manier om de YouTube-generatie aan het lezen te krijgen.'

Hoeveel video's heb je al gemaakt?

'Er staan nu 170 filmpjes online. Ik ben begonnen in september 2014 en probeer er iedere week een te maken. Er zijn meer dan honderd filmpjes waarin ik steeds drie romans bespreek, zoals klassiekers, bekroonde romans, maar ook pas verschenen boeken. Later ben ik ook video's over specifieke genres en over onderwerpen uit de literatuurgeschiedenis gaan maken, zoals liederen uit de middeleeuwen, ridderromans, tijdschriften uit de achttiende eeuw.'

Hoe kunnen leerlingen en docenten jouw filmpjes inzetten?

'Ik hoor weleens dat collega's de filmpjes over literatuurgeschiedenis klassikaal gebruiken.'

De boekenfilmpjes lenen zich er het beste voor om thuis te bekijken, dan kun je zelf een keuze maken uit de titels waarover je meer wilt weten. Zelf geef ik soms ook een video over literatuurgeschiedenis of literatuurwetenschap als huiswerk op.'

Heb je een tip om van leerlingen lezerte maken?

'Volgens mij is het belangrijk dat je als docent laat merken dat lezen heel vanzelfsprekend is, en dat het heel normaal is om over literatuur te praten. Doe je dat regelmatig, op dezelfde manier als waarop je over films praat, dan helpt dat.' ●

Vlogboek is te vinden op YouTube en via Vlogboek.nl. Je kunt de video's sorteren op leesniveau, onderwerp of verschijningsjaar.

Nationale Mediatheek Trofee

MEER INFORMATIE

Passionate Bulkboek

Postbus 25264

3001 HG Rotterdam

Telefoon 010 276 26 26

Contactpersoon:

Yasmina Werlich

nationalemediatheektrofee.nl

FOTO'S ANNEMARIE TERHELL

Het Farel College uit Amersfoort, winnaar van de Nationale Mediatheek Trofee 2018.

Om meer jongeren te laten lezen zijn boeken en een aantrekkelijke leesomgeving onmisbaar. De Nationale Mediatheek Trofee is door Stichting Lezen en Passionate Bulkboek in het leven geroepen om het belang van een goede leesomgeving onder de aandacht te brengen bij mediathecarissen, docenten en leerlingen.

De Nationale Mediatheek Trofee is een prijs die leerlingen, docenten en mediathecarissen op scholen in het voortgezet onderwijs prikkelt om na te denken over de leesomgeving bij hun op school. Daarnaast moedigt de trofee aan om hun mediatheek te nomineren, onderbouwd met argumenten en foto's. De winnende school ontvangt een boekenpakket ter waarde van € 1000,- en een trofee. De tweede prijs betreft een cheque ter waarde van € 750,- voor het nog verder ontwikkelen van de leesomgeving

en wordt ter beschikking gesteld door Beroepsvereniging Mediathecarissen Onderwijs.

De derde prijs bestaat uit interieuradvies van InVorm Architecten ter waarde van € 500,- in de vorm van een quickscan.

De mediathecaris is de spil van de mediatheek en verdient het om in het zonnetje te worden gezet. Leerlingen en docenten krijgen bij de verkiezing voor de Mediathecaris van het Jaar de mogelijkheid om hun mediathecaris te nomineren en om vervolgens op hem of haar te stemmen. De winnaar van deze prijs ontvangt een literair uitje naar keuze.

De mediatheek óf de mediathecaris opgeven voor deze wedstrijden kan door een e-mail te sturen naar nmt@passionatebulkboek.nl, waarna er contact wordt opgenomen over het vervolg van de wedstrijd.●

NATIONALE MEDIATHEEK TROFEE
DOEL verbeteren van de leesomgeving
ACTIVITEIT wedstrijd
DEADLINE 1 juli 2019 / 1 juli 2020
PRIJSUITREIKING november 2019 / november 2020
DOELGROEP alle VO-scholen

MEER INFORMATIE

Passionate Bulkboek
 Postbus 25264
 3001 HG Rotterdam
 Telefoon 010 276 26 26
 Contactpersoon:
 Anouk Prins
 inktaap.nl

FOTO'S MARCO DE SWART

Met ruim duizend juryleden is De Inktaap de grootste literaire jongerenprijs van Nederland. Voor dit ambitieuze leesbevorderingsproject lezen havo- en vwo-leerlingen tussen vijftien en achttien jaar de winnaars van drie toonaangevende literaire prijzen en kiezen daaruit hun eigen favoriet.

De Inktaap is een levendig project dat van scholieren echte literatuurliefebbers maakt. Afgelopen editie lazen 1174 leerlingen de winnaars van de Libris Literatuur Prijs, de BNG Bank Literatuurprijs en de BookSpot Literatuurprijs. Ook voor De Inktaap 2020 beoordelen de jongeren de genomineerde titels. Met behulp van het LitLab-lesmateriaal (zie pagina 17) gaan zij vervolgens met elkaar in discussie over de gelezen boeken en kiezen uiteindelijk gezamenlijk hun eigen winnaar. De juryrapporten en eindscores van alle scholen samen bepalen welk boek De Inktaap wint..

DE SLOTDAG

De slotdag van De Inktaap is de feestelijke afsluiting van het project en vindt in het voorjaar plaats in de Doelen te Rotterdam. Alle schooljury's worden hiervoor uitgenodigd en volgen een programma met onder meer talkshows, debatten, workshops en hoorcolleges. Tijdens de prijsuitreiking worden de winnaars van het Beste Juryrapport bekendgemaakt en natuurlijk de winnaar van De Inktaap 2020. In 2019 ging de prijs naar Murat Isik voor *Wees onzichtbaar*, die zeer onder de indruk was van de bevoegenheid en empathie van de juryleden. Voor de komende editie lezen de juryleden *De goede zoon* van Rob van Essen (winnaar Libris Literatuur Prijs), *Gebrek is een groot woord* van Nina Polak (winnaar BNG Bank Literatuurprijs) en *De heilige Rita* van Tommy Wieringa (winnaar BookSpot Literatuurprijs).●

DE INKTAAP

- DOEL kritisch lezen en oordelen
- ACTIVITEIT schooljury
- MEEDOEN vanaf september 2019
- PRIJSUITREIKING voorjaar 2020
- DOELGROEP havo-vwo 4-5-6
- KOSTEN € 12,50 (incl. btw) per leerling, inclusief drie e-boeken van de genomineerde titels

standige groepsgesprekken over de leeservaring kunnen worden georganiseerd. Ook de nominaties van De Inktaap worden in de vorm van Leesclubs behandeld.

LitLab, een digitaal 'laboratorium', en PlusNederlands, een digitale studieomgeving, laten leerlingen in de bovenbouw van het voortgezet onderwijs kennismaken met literatuur, onderzoek en verdiepende vragen. Beide websites bieden gratis lesmateriaal dat is ontwikkeld aan de Universiteit Utrecht.

LitLab leert leerlingen door middel van digitale experimenten academisch onderzoek doen naar de Nederlandse literatuur. Het begrip literatuur wordt daarbij breed opgevat: de proeven gaan over middeleeuwse verhalen, maar ook over hedendaagse popmuziek. Er zijn achttien verschillende proeven beschikbaar, die bijdragen aan de leerdoelen van het domein literatuur: literaire ontwikkeling, literatuurgeschiedenis en literaire begrippen.

LitLab bevat ook een tool voor leerlingen die hun profielwerkstuk willen schrijven over Nederlandstalige literatuur. Daarnaast biedt LitLab met het onderdeel Leesclubs een didactisch gereedschap waarmee zelf-

PLUSNEDERLANDS

Van dezelfde ontwikkelaars is PlusNederlands, een nieuwe digitale studieomgeving, waarin middelbare scholieren onder andere hun analytische vaardigheden kunnen oefenen en aanscherpen. Vanaf augustus zijn op PlusNederlands uitgebreide extra lesopdrachten beschikbaar, zogenoemde 'verkenningen'. Door leerlingen zelf onderzoek te laten doen naar bijvoorbeeld meertaligheid of vrijheid van meningsuiting in literatuur, wordt de breedte en relevantie van het vak Nederlands zichtbaar gemaakt en het taalinzicht verrijkt. In de loop van het komende schooljaar worden op de website ook een Olympiade en een Schrijfakademie gelanceerd.

Zowel Litlab als PlusNederlands zijn ontwikkeld door wetenschappers en worden gecoördineerd door de Universiteit Utrecht. Het lesmateriaal wordt regelmatig aangescherpt. Docenten worden van harte uitgenodigd om hun ervaringen te delen. ●

litlab.nl; plusnederlands.nl

18 De Schrijverscentrale

MEER INFORMATIE

De Schrijverscentrale
Nieuwe Prinsengracht 89
1018 VR Amsterdam
Telefoon 020 623 49 23
deschrijverscentrale.nl

FOTO'S TIM BUITING

De Schrijverscentrale adviseert en bemiddelt bij schrijversbezoeken op school en in de klas. Een persoonlijke ontmoeting met een auteur enthousiasmeert leerlingen voor lezen en literatuur, zo blijkt ook uit het onderzoek *Dichter bij de schrijver, dichter bij lezen.*

De Schrijverscentrale (voorheen: Stichting Schrijvers School Samenleving) bemiddelt voor een breed scala aan Nederlandse schrijvers. Elk jaar vinden via De Schrijverscentrale zo'n 5000 schrijversbezoeken plaats op bibliotheken, scholen, boekhandels en festivals. De schrijvers en illustratoren van De Schrijverscentrale dragen voor uit eigen werk, geven workshops en interviews. Ook jureren is een optie, presenteren bij een congres of een combinatie van verschillende activiteiten op bijvoorbeeld een festival. De Schrijverscentrale adviseert voor elk bezoek op maat.

CAMPAGNES

Een schrijversbezoek kan mooi aansluiten bij een leesbevorderingscampagne, zoals de Jonge Jury, de Boekenweek, de Spannende Boeken Weken of Nederland Leest.

De Schrijverscentrale denkt graag met u mee over een passend bezoek. Gedurende het schooljaar zijn er verschillende mogelijkheden voor het boeken van een schrijver tegen een gereduceerd tarief. Zo staat tijdens de Boekenweek voor Jongeren een team van 21 schrijvers klaar voor schoolbezoeken, en bestaat tijdens de aanloop naar de Poëzieweek 2020 de mogelijkheid om een dichter te boeken tegen een speciaal tarief (zie pagina 12). Op de website van de Schrijverscentrale vindt u meer informatie over de verschillende campagnes.

SPOKEN WORD IN ACTIE

Een nieuw genre bij De Schrijverscentrale: spoken word. Op middelbare scholen staan spoken word-artiesten bekend als vaardige workshopdocenten. Ze kunnen doorgaans alle niveaus aan. Sommigen gaan vooral graag naar het vmbo. Ter introductie geldt in de spoken word-boekingen een speciale actie tot het eind van schooljaar 2019-2020, mogelijk gemaakt door het Nederlands Letterenfonds. ●

MEER INFORMATIE

Stichting CPNB

Herengracht 166

1016 BP Amsterdam

Telefoon 020 626 49 71

Contactpersoon:

Johan Kuiper

boekenweek.nl/school

Boekenweek Live! is een mooie traditie en levert ieder jaar een levendig programma op met interessante discussies tussen scholieren en schrijvers. Voorafgaand aan de uitzending lezen leerlingen een boek van de schrijver van het Boekenweekgeschenk en geven daarop een creatieve reactie. Er is vrijheid om het gelezen werk op verschillende manieren te verbeelden en te beleven: bijvoorbeeld als animatie, spel, lied, compositie of stripverhaal. De makers van de winnende inzendingen worden uitgenodigd om tijdens de uitzending in de studio aanwezig te zijn en hun werk te presenteren. Een of twee van hen zijn tafeldame of -heer.

Zij gaan onder leiding van presentator Arie Boomsma met de auteur in gesprek. Vanuit bibliotheken en klaslokalen heel Nederland kijken leerlingen via een livestream naar het programma. Tijdens Boekenweek Live! 2019 stond *Oscar* van Jan Siebelink centraal. Behalve Siebelink was ook auteur Raoul de Jong aanwezig. Deze uitzending, evenals die van afgelopen jaren, is terug te zien via YouTube. Wilt u met uw klas meedoen met de komende editie? Kijk dan vanaf september op boekenweek.nl/school.●

Middenin de Boekenweek vindt een bijzonder evenement plaats voor scholieren: Boekenweek Live! Tijdens een livestreamuitzending ondervragen leerlingen de schrijver van het Boekenweekgeschenk vanuit de Openbare Bibliotheek in Amsterdam.

20 Boekenweek voor Jongeren

MEER INFORMATIE

Stichting CPNB

Herengracht 166

1016 BP Amsterdam

Contactpersoon:

Roos de Ridder

Telefoon 020 626 49 71

boekenweekvoorjongeren.nl

Joost Klein (1997), ook bekend als Joost, Eenhoorn-Joost of Albino, is een unieke kunstenaar die zich uitleeft in taal, muziek en video's op zowel YouTube als Instagram waar hij honderdduizenden volgers heeft.

Karin Amatmoekrim (1976) werd geboren in Paramaribo en studeerde moderne letterkunde aan de UvA. In 2014 debuteerde ze met *Het knipperleven*; inmiddels heeft ze zes romans op haar naam staan. *Het gym* (2011) is al jaren populair op de leeslijst.

Margje Woodrow (1975) stond jarenlang met veel plezier voor de klas en richt zich nu op het schrijven van jeugdthrillers. Met haar spannende boeken, waarin thema's als groepsdruk, vriendschap en verraad een grote rol spelen, spreekt ze een breed publiek van jonge *thrillseekers* aan.

Genomineerd voor het Beste Boek voor Jongeren 2019 (Oorspronkelijk Nederlands)

De Boekenweek voor Jongeren is er speciaal voor jongeren tussen vijftien en achttien jaar. Via een schrijverstournee, een geschenk en een eigen literaire prijs worden zij in contact gebracht met hedendaagse schrijvers en uitdagende literatuur.

Speciaal voor de Boekenweek voor Jongeren organiseert de Schrijverscentrale een grote schooltournee: de Literatour. Een team van 21 enthousiaste auteurs bezoekt in de week van 23 tot en met 27 september honderd scholen. Daar gaan zij in gesprek met leerlingen over onderwerpen als lezen, schrijven en waarom je dat zou doen. Zo worden maar liefst 10.000 jongeren direct bereikt. De auteurs die dit jaar deelnemen aan Literatour zijn Daniëlle Bakhuis, Walter van den Berg, Khalid Boudou, Johan Fretz, Daan Heerma van Voss, Auke Hulst, Raoul de Jong, Marco Kunst, Alma Mathijssen, Cis Meijer, Jennefer Mellink, Gustaaf Peek, Jowi Smits, Buddy Tegenbosch, Franca Treur, Wytske Versteeg, Robert Vuijsje, Maartje Wortel en de auteurs van *3PAK*, het geschenk.

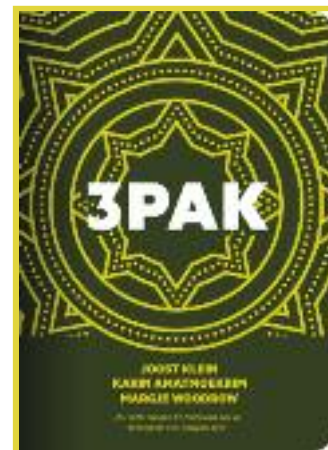
BESTE BOEK VOOR JONGEREN

Bij de start van de Boekenweek voor Jongeren worden ook de winnaars bekendgemaakt van

het Beste Boek voor Jongeren 2019. Een volwassen vakjury nomineert tien boeken voor jongeren tussen vijftien en achttien jaar, vijf in de categorie Oorspronkelijk Nederlands en vijf in de categorie Vertaald. Een jongerenjury kiest uiteindelijk welke boeken volgens hen de beste zijn van 2019. De twee winnaars worden op 20 september bekendgemaakt en ontvangen ieder een geldbedrag van € 2500. Het afgelopen jaar werd de prijs gewonnen door *Wij zeggen hier niet halfbroer* van Henk van Straten en *The Hate U Give* van Angie Thomas, vertaald door Jasper Mutsaers.

3PAK

De Boekenweek voor Jongeren heeft een eigen geschenk: *3PAK*, dat dit jaar is geschreven door Karin Amatmoekrim, Joost Klein en Margje Woodrow. *3PAK* is bedoeld voor leerlingen in de bovenbouw, van vmbo, havo tot vwo. Elke sectie Nederlands ontvangt voor 1 september één gratis schoolpakket met daarin 32 exemplaren van het geschenk. Er zijn speciale lespakketten beschikbaar waarmee scholieren en hun docenten ook klassikaal actief aan de slag kunnen gaan met de verhalen uit *3PAK*. Via de boekhandel of bibliotheek kunt u voor € 24,95 per pakket extra schoolpakketten bijbestellen.●

DE BOEKENWEEK VOOR JONGEREN

DOEL stimuleren van leesplezier
ONDERDELEN auteursbezoeken,
bekroning en geschenk

CAMPAGNEPERIODE

20 t/m 29 september 2019

FOTO MARCO DE SWART

HET SCHOOLVAK NEDERLANDS

Docenten Nederlands uit Nederland en Vlaanderen ontmoeten elkaar ieder jaar tijdens de HSN Conferentie Onderwijs Nederlands om kennis uit te wisselen op het gebied van onderwijsontwikkelingen. Tijdens de conferentie staan workshops, lezingen en andere activiteiten op het programma. De HSN-conferenties worden ondersteund door de Nederlandse Taalunie en Stichting Lezen. Dit schooljaar vindt de bijeenkomst plaats op 22 en 23 november 2019 in Hogeschool Windesheim in Zwolle. ●

hsnconferentie.org

LEZEN CENTRAAL

Tijdens de komende editie van Lezen Centraal, het jaarlijkse congres van Stichting Lezen, staat de doorgaande leeslijn centraal. Alle kinderen en jongeren moeten de kans krijgen om een lezer te worden. Tijdens een dag vol lezingen en workshops kunnen leraren, pedagogisch medewerkers, uitgeverij, boekhandelaren en andere geïnteresseerden zich verdiepen in het belang van de doorgaande leeslijn en de belangrijke rol van intermediairs daarin. Lezen Centraal vindt plaats op 1 april 2020. ●

lezencentraal.nl

DAG VAN TAAL, KUNSTEN EN CULTUUR

Tijdens de Dag van Taal, Kunsten & Cultuur gaan sprekers in op de laatste ontwikkelingen op hun vakgebied, waarbij volop aandacht is voor toepassingen in het voortgezet onderwijs. De komende editie vindt plaats op dinsdag 7 januari 2020. De Dag van Taal, Kunsten en Cultuur wordt georganiseerd door de Universitaire Lerarenopleiding van de Rijksuniversiteit Groningen. ●

dagvantaalkunstenencultuur.nl

DAG VAN HET LITERATUURONDERWIJS

De Dag van het Literatuuronderwijs is hét eendaagse symposium over literatuuronderwijs en leesbevordering, vol lezingen en workshops met in de klas toepasbare handreikingen. Eerste- en tweedegraadsdocenten, media- en bibliothecarissen en andere onderwijsprofessionals ontmoeten elkaar met één doel: kennis en inspiratie opdoen en dit met elkaar delen. Voor leraren in opleiding is er een speciaal programma. De volgende editie van de Dag van het Literatuuronderwijs vindt plaats op 24 november 2020. ●

dagvanhetliteratuuronderwijs.nl

LITERATUURGESCHIEDENIS.NL

Literatuurgeschiedenis.nl bevat een overzicht van de literatuurgeschiedenis van *Hebban olla vogala* tot *Tirza*. De website is opgezet als een digitaal leerboek dat begint bij de middeleeuwen en eindigt in de eenentwintigste eeuw.

LEESMONITOR.NL

Leesmonitor is een databank van actueel onderzoek op het gebied van leesbevordering en leesbeleid van het kennis- en expertisecentrum van Stichting Lezen. Op deze website worden inzichten uit onderzoek, of dat nu wetenschappelijk, toegepast of marktonderzoek is, toegankelijk gepresenteerd in artikelen en nieuwsberichten.

LEESPLAN.NL

Leesplan is een online tool waarmee onderwijsinstellingen op een eenvoudige wijze een gestructureerd toekomstplan kunnen uitstippelen voor een rijk en verantwoord leesbevorderingsbeleid.

LEESKRACHT.NL

Leeskracht benadert lezen als ontspannende bezigheid, waarbij ook voor de onderbouw van het vmbo informatieve boeken, kranten, strips en tijdschriften worden betrokken. Het project bestaat uit een film en een website, een spel, een lesmodule en een app.

LEZENVOORDELIJST.NL

Uitgebreide website voor leerlingen, docenten en bibliothecarissen die advies geeft bij de keuze en verwerking van literatuur voor de leeslijst Nederlands, Duits en Fries. Via de indeling in zes literaire niveaus kunnen leerlingen opklimmen en zo hun leesvaardigheid ontwikkelen.

PRATENOVERROMANFRAGMENTEN.NL

Door fragmenten uit moderne romans klassikaal te lezen, wordt het mogelijk een inhoudelijk gesprek op gang te brengen waarin leeservaringen, interpretaties en oordelen worden uitgewisseld. De fragmenten en werkbladen kunnen binnen een lesuur gelezen en besproken worden.

JEUGDBIBLIOTHEEK.NL

Op Jeugdbibliotheek.nl zijn boekentips te vinden gerangschikt naar leeftijd, serie en onderwerp. De website biedt daarnaast directe links naar de collectie luisterboeken en e-books. In het onderdeel 'weten' is informatie voor werkstukken beschikbaar. ●

Lezen
STICHTING LEZEN

Nieuwe Prinsengracht 89
1018 VR Amsterdam
lezen.nl

FOTO MARCO DE SWART

